

M0007899: Balneotherapy illustrations and text from Butlan: Tacuini Sanitatis (1531)

Publication/Creation

10 June 1941

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/gvty87m4>

License and attribution

Wellcome Library; GB.

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

Opiniones Philosophorum.

Electiones, & Proprietates.

Io. Balneum. Aquæ frigidaë in frigidat naturaliter, & per accidens calefacit. Balneum uero aquæ calidaë econuerso. Verumtamen utrunq; humectat. Balneum uero aëris calidum, deficcatur: propter quod sanitas conseruatur. Et conferunt febribus ethicis, hydropicis, & paralyti prouenienti ex euacuatione & repletionem. Cum uero uolueris balneo humectari, aspergatur balneum ipsum aqua multa, & sedeatur multum in concha, seu fonte. Quod si deficcari uolueris, euacua & deficca multum balneum ab aqua ipsius, & sedeatur in fonte illo, donec inspissetur anhelitus & augeatur.

Eligitur ad introitum Balnei, cum ascendens fuerit domus Iouis, uel Martis, et Luna aspiciat Venerem, uel fuerit in angulis.

G. Cameræ. Aër balnei diuersatur secundum diuersitates Camerarum ipsius. Nam prima est tepida, secunda mediocris, tertia in uoluntate caliditatis & siccitatis: in qua si moretur aliquis modicum, calefacit corpus & humectat: si diu, in frigidat & deficcatur: propter multam distemperantiam humiditatis, & caloris naturalis dissolutionem: & in frigidat accidentaliter, extrahendo a corpore humorem cholicum. sicut accidit hoc in febribus tertianis.

Hip. Aqua delectabilis, &c. Hæc poros aperit, & attrahit humorem cholicum, in frigidans accidentaliter, & humectans naturaliter: & dolorem mitigat, & digerit reumata, & humores: prouocat somnum: sedat nocumentum rigoris, dissoluens grauitates, & dolores capituli: & remouet ardorem prouenientem ex sole, conferens paralyti, impinguans corpus, ingrediens ipsum post modicam commotionem.

Hip. Aqua calida, &c. Aqua fortiter calida, multum calefacit, & parum humectat. Dixit Hip. Si quis intrauerit frequenter balneum, liquefiet pinguedo ipsius, mentem corrumpens, & syncopim facit. Et idem dicit in alio loco, quod nocet illis, quorum uenter est strictus: nisi forte balnei aqua fuerit in frigidata. Et illis etiam, quorum uenter est humidus per crasim: eo quod balneum stringit. Nocet etiam illis, quorum uirtus est debilis, & uomitum patientibus, & in quorum stomacho sunt humores cholicis, & quibus facile manat fluxus sanguinis de naribus.

Hip. Aqua frigida. Iuuamentum balnei aquæ frigidaë est, quia in frigidat & humectat: & calefacit accidentaliter, propter clausuram pororum: facit etiam retineri uapores interius, propter quam causam balneatio in eis post cibum meliorat digestionem. Diuersatur tamen operatio eius ratione habitudinis, & temporis præsentis: eo quod iuuenis densi corporis, cum balneatur in aqua frigida tempore æstiuo, augetur caliditas, & uirtus ipsius, & melioratur ipsius digestio: & aufert paralytim ex repletionem, ex copia caliditatis interius profundatæ.

Eligit in nationibus, & laua cris in aqua frigida, cum Luna fuerit in Cancro, uel in Pisce, nec sit iuncta Saturno, & detestatur Luna existere in Capricorno, uel Aquario. Eligit huiusmodi actio cum Luna fuerit minuta lumine, prius quam a sole euadatur, et generaliter hæc electio utilis est ad mundificandum sordes corporis.

Hip. Aqua, &c. Nocumentum accidens ex balneo aquæ frigidaë est, cum balneatur post exercitium, coitum, uigilias, uomitum, medicinam laxatiuam, & uentris fluxum ex indigestione: & si bibita fuerit etiam nocet. Obest etiam ægritudinibus iuncturarum, & tumoribus frigidis, & abscindit fluxum sanguinis ex naribus, & ex alijs locis fluentem. cum circa ea loca non manat, embrocatur: eo quod aqua coagulat sanguinem. Et accidit decrepitis ex aquæ frigidaë balneo, sicut accidit serpentibus ex frigiditate hyemis. Et de iuuamento aquarum fontium, sicut diximus in capitulo de aquis potabilibus.

De. Psilothrii, &c. Præcedit intinctione Psilothri ad hoc ut non exurat locum, inunctio cum malua, deinde lauetur cum aqua frigida. locus inunctus & deficcatus: postmodum locus inungatur psilothro, ita tamen quod inungatur prius psilothro propriis digitis, & scribat in cruce dextra dicendo, Miserere Deus Salomoni filij David. Huius uero psilothri inunctio fieri debet postquam sudauerit in balneo, & sudoris ipsius facta fuerit abstersio, et deficcatio. Cum uero abradere coeperit, morandum est in camera calida balnei, donec psilothri liquefiat: postmodum fricetur locus cum cartamo trito, cum semine melonum, & farina rizon, temperatis cum aqua myrthi, & prunorum, et fumigatis in uase aliquo, & reseruatis: de quo dissoluto cum aqua rosæ, quoties necesse fuerit recipitur, & inungitur, seu lauatur locus.

Balneum aquæ frigidaë, & Cameræ.

Aqua delectabilis.

Aqua calida.

Aqua frigida.

Aqua in balneis frigida bibita.

Psilothrii.